

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/40/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014201004
Dátum vydania rozhodnutia: 11.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6014201004.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: Q. B., nar. XX. R. XXXX, bytom B. XX, XXX XX O. O. proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 - 10, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20 Sd/211/2014-19 zo dňa 4. februára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20 Sd/211/2014-19 zo dňa 4. februára 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 07.05.2014 podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o nové prehodnotenie sumy priznaného starobného dôchodku.

V dôvodoch svojho rozhodnutia odporkyňa konštatovala, že z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. 5301000717002 zo dňa 11. novembra 2013 vyplýva, že navrhovateľke bol podľa § 33 ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov priznaný príspevok za službu, ktorý sa podľa § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z. z. o

sociálnom zabezpečení vojakov považuje za výsluhový dôchodok.

Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho výšku bola navrhovateľke zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 1. septembra 1960 do 31. augusta 1962 v I. kategórii funkcií, ďalšia služba od 1. septembra 1962 do 11. augusta 1966 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru od 12. augusta 1966 do 30. septembra 1968 v II. kategórii funkcií a od 1. októbra 1968 do 31. októbra 1985 v I. kategórii funkcií.

Na základe žiadosti navrhovateľky zo dňa 4.9.2003 o starobný dôchodok od XX.XX.XXXX bol jej v súlade s právnym stavom platným v čase podania žiadosti priznaný pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov od XX.XX.XXXX. Nakoľko rozhodnutím č. XXX XXX XXXX z 27.2.2004 už bol podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov priznaný pomerný starobný dôchodok, nárok na ďalší starobný dôchodok ani pomerný starobný dôchodok jej nevznikol.

Včas podaným opravným prostriedkom zo dňa 29.5.2014 namietla nezapočítanie obdobia, ktoré odpracovala ako vojak v službe v I. pracovnej kategórii a preto žiadala o prehodnotenie výpočtu starobného dôchodku.

Súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia nároku navrhovateľky a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie. V konaní mal za preukázané, že navrhovateľka nežiadala odporkyňu o priznanie ďalšieho starobného dôchodku, ale o prepočítanie sumy priznaného starobného dôchodku o dobu služby, za ktorú jej bol priznaný výsluhový dôchodok. Podľa jeho názoru v súvislosti s ustálenou judikatúrou NS SR je potrebné, aby odporkyňa urobila prepočet výšky starobného dôchodku a do doby dôchodkového poistenia zohľadnila aj dobu služby, za ktorú bol navrhovateľke priznaný výsluhový dôchodok a potom vykonala krátenie podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie, v ktorom poukázala na to, že navrhovateľka, ako vojak z povolania, bola zamestnaná najmenej 25 rokov a vykonávala najmenej 20 rokov v I. kategórii funkcií. Dôchodkový vek 55 rokov dovŕšila 31. októbra 1998, t.j. po účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z., teda navrhovateľke nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. nevznikol. Podľa § 26 ods.1 zákona č. 144/1998 Z. z. profesionálny vojak prepustený zo služobného pomeru má nárok na výsluhový dôchodok ak vykonával službu (§ 47) najmenej 20 rokov.

Zdôraznila, že navrhovateľka dovŕšila vek 60 rokov XX. R. XXXX, t.j. za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. a získala obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu najmenej 10 rokov vo všeobecnom systéme, čím splnila podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona s tým, že sa jej do doby zamestnania nezapočítala doba výkonu služby profesionálneho vojaka.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľke bol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo 6. apríla 2004 podľa § 26a zákona v znení neskorších predpisov priznaný pomerný starobný dôchodok, nárok na ďalší starobný dôchodok ani pomerný starobný dôchodok jej nevznikol.

Navrhovateľke boli zhodnotené doby dôchodkového zabezpečenia získané vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia pri priznaní pomerného starobného dôchodku.

Na nárok na pomerný starobný dôchodok navrhovateľky bola započítaná celá doba zamestnania (resp. poistenia), ktorú navrhovateľka získala vo všeobecnom systéme a preto nie je možné zvýšiť pomerný starobný dôchodok.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľka uviedla, že rozhodnutie krajského súdu považuje za správne a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

II.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a preto postupom podľa § 219 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok potvrdil.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. v konaní o nároku na dôchodok a jeho výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktorý vznikol pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Podľa § 26a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 10 rokov a dosiahol vek aspoň 60 rokov.

Podľa § 26a ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na pomerný starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že rozhodnutím Krajskej vojenskej správy Brno č. 7170/2 z 19.11.1985 bol navrhovateľke priznaný podľa § 33 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. od 1.11.1985 výsluhový príspevok. Podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. 5301000717002 zo dňa 11. novembra 2013 pre nárok na výsluhový príspevok bolo navrhovateľke zhodnotené obdobie výkonu základnej vojenskej služby od 1. septembra 1960 do 31. augusta 1962 v I. kategórii funkcií, ďalšia služba od 1. septembra 1962 do 11. augusta 1966 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru od 12. augusta 1966 do 30. septembra 1968 v II. kategórii funkcií a od 1. októbra 1968 do 31. októbra 1985 v I. kategórii funkcií. Podľa potvrdenia Vojenského útvaru 6397 Brno 31.10.1985 vykonala činnú vojenskú službu v dĺžke 25 rokov a 2 mesiace.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo 6. apríla 2004 bol navrhovateľke bol podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. priznaný pomerný starobný dôchodok. Žiadosťou z 5. februára 2014 navrhovateľka požiadala o prehodnotenie sumy priznaného starobného dôchodku.

Podľa prechodného ustanovenia § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z.z. výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 33 ods. 1 písm. c/ zákona č. 76/1959 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12 %. Ak však bol poberateľ tejto dávky prijatý do služobného pomeru uvedeného v § 53 ods. 1, nárok na ňu zaniká dňom účinnosti tohto zákona.

Podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z.z., ktoré je taktiež prechodným ustanovením, výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 89 ods. 2 a 3, § 91, § 92 ods. 2 a § 94 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 10 %. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z

osobitného účtu.

Výsluhový príspevok teda nie je výsluhovým dôchodkom, priznaným podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.; je naďalej výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 76/1959 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 114/1998 Z.z. a podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa iba považuje, najmä na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov a jej výplatu.

Odporkyňa svoje zamietavé rozhodnutie oprela o ust. § 26a zákona č. 100/1988 Zb. s poukazom na to, že potom, čo navrhovateľka dovŕšila vek 60 rokov 31.10.2003 (t.j. za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb.) splnila podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok v zmysle citovaného ustanovenia (ktorý jej priznala rozhodnutím zo 6.4.2004) s tým, že sa jej do doby zamestnania nezapočítala doba výkonu služby profesionálneho vojaka.

V zmysle ods. 3 citovaného ust. § 26a „sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na pomerný starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok“

Navrhovateľka však ako bolo uvedené vyššie nevykonávala službu vojaka v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. Keďže výsluhový príspevok sa za výsluhový dôchodok iba považuje, t.j. ide iba o právnu fikciu na účely aplikácie právneho inštitútu (výsluhový príspevok) v novom právnom režime (viď najmä citované právne predpisy zákon č. 328/2002 Z.z. alebo zákon č. 461/2003 Z.z.), názor odporkyne, že takéto obdobie výkonu služby nemožno započítať do doby zamestnania nie je preto správny.

Príspevok za službu vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu (§ 33 ods. 2 a nasl. zákona č. 76/1959 Zb.) nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. Príspevok za službu je naďalej príspevkom za službu podľa zákona č. 76/1959 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa iba považuje, najmä na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľke nebol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. a nezískala obdobie služobného pomeru ani v rozsahu zakladajúcom nárok na taký dôchodok. Jej príspevok za službu sa za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. iba považuje.

Podľa názoru odvolacieho súdu preto pre odmietnutie nároku navrhovateľky na započítanie obdobia výkonu služby do doby zamestnania pre účely jej starobného dôchodku aplikácia cit. ustanovenia § 26a zákona č. 100/1988 Zb. neobstojí a z rovnakých dôvodov neobstojí ani pre priznanie pomerného starobného dôchodku potom čo sa preukázalo, že pre priznanie nároku na starobný dôchodok sa na navrhovateľku ustanovenia piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. nevzťahujú, ale pre zohľadnenie navrhovateľkou požadovaného nároku mal byť s poukazom na to správne priznaný starobný dôchodok v zmysle kritérií vyplývajúcich z ust. § 21 zákona č. 100/1988 Zb.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa o nesprávnom právnom posúdení veci odporkyňou a za správny považoval aj jeho záver o potrebe započítania na účely stanovenia výšky starobného dôchodku do doby dôchodkového poistenia navrhovateľky doby hodnotené na účely výsluhového príspevku a následnom krátení v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešná navrhovateľka si náhradu trov neuplatnila, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 a 2 za použitia § 246c ods. 1 a § 2501 ods. 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).